

Десятитомник з історії релігії в Україні

Українська Асоціація Релігієзнавців разом з Відділенням релігієзнавства Інституту філософії НАН України приступили до написання цієї фундаментальної праці. Це буде не просто історія церкви чи конфесій, а релігійного процесу на наших рідних теренах. Тематичний зміст десяти томів такий: 1. Релігії дохристиянської доби; 2. Українське Православ'я; 3. Православ'я в Україні; 4. Католицизм на українських землях; 5. Український греко-католицизм; 6-7. Протестантизм в Україні; 8. Релігії національних меншин і некорінних народів України; 9. Неорелігії в Україні; 10. Релігія і церква в незалежній Україні.

До написання томів, які пишуться паралельно, залучено провідних дослідників з різних наукових і богословських інституцій України, з української діаспори. В своїй роботі ми прагнемо керуватися принципами об'єктивності, історизму, світоглядного і конфесійного плюралізму. Передбачалося видання десяти томів в 1994-1995 роках. Проте фінансова скрута, яка вразила Україну, позначилася і на наших планах. Але вже у видавництві Українського Центру духовної культури знаходяться рукописи двох перших томів. Маємо певні труднощі із написанням третього, четвертого і восьмого томів. Зокрема, з написанням розділів про православне сектантство в Україні, релігії окремих національних меншин, історії римо-католицизму на українських теренах. Передбачалося видання окремого тому з історії ісламу й іудаїзму в Україні, але поки що нам не вдалося сформувати творчі колективи для їх написання. Тому передбачаємо видрукувати відповідні розділи з історії цих релігій у 8 томі видання. Звертаємося з проханням до можливих спонсорів видання: допоможіть нам своїми пожертвами не лише видати окремі томи, а й дещо оплатити працю авторів та комп'ютерний набір книг.

Головний редактор десяти томів ***А. КОЛОДНИЙ***

КОНЦЕПЦІЯ РЕЛІГІЄЗНАВЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

(короткий виклад)

1. Релігієзнавчу освіту не слід ототожнювати або підміняти богословською (теологічною), яка є, як і атеїстична, світоглядно неплюральною, а водночас конфесійно зорієнтованою. Організація богословської освіти в системі державних навчальних закладів

суперечить принципам світськості освіти, відокремлення церкви від держави і школи від церкви, спричинить до подальшого загострення суперечок і конфліктів на світоглядному і конфесійному рівні, оскільки в державних школах і вузах навчаються віруючі різних конфесій, а також невіруючі.

2. Навчання релігії слід передати навчальним закладам, які організуються конфесіями при своїх церквах. Як виняток, можна дозволити їм використовувати попервах частково, на правах оренди приміщення державних навчальних закладів, але без підпорядкування навчального процесу в них керівництву різних інституцій Міністерства освіти. Визначитися, що загальноосвітня програма цих навчальних установ, якщо вони претендують на видачу документів про освіту державного зразка, затверджується обласними відділами освіти, а то й Міністерством освіти України.

3. Враховуючи можливості сприйняття навчального матеріалу, ввести як обов'язковий навчальний предмет в школах (9 клас) "Історію релігії". Як факультативні курси, в школах можна було б запропонувати "Біблійні оповіді", "Історія релігії в Україні".

4. До викладання названих навчальних дисциплін (п.3) допускати педагогів, які пройшли відповідну релігієзнавчу підготовку на спеціально організованих для цього курсах при провідних педагогічних та державних університетах (інститутах) України. В наступному для підготовки викладачів релігієзнавчих дисциплін для установ середньої ланки освіти ввести спеціалізацію (а то й факультети) з релігієзнавства в Київському педагогічному університеті, Львівському, Одеському, Донецькому, Запорізькому, Харківському, Волинському університетах, Полтавському і Вінницькому педінститутах.

5. Ввести у середніх спеціальних навчальних закладах нормативний курс "Основи релігієзнавства" (18-24 години), а у вищих навчальних закладах нормативний курс "Релігієзнавство" (36 годин). Організувати підготовку викладачів цих курсів на філософських факультетах вузів України, спеціалізованих факультетах.

6. Підготовку спеціалістів вищої наукової кваліфікації з релігієзнавства організувати через аспірантуру і докторантуру Інституту філософії НАН України, Київського, Одеського і Львівського університетів, Українського педуніверситету.

7. З метою забезпечення наступності в релігієзнавчій освіті утворити єдину комісію Міносвіти для підготовки навчальних програм з релігієзнавчих дисциплін, організації написання підручників літератури.

8. Враховуючи те, що в державних школах і вузах навчаються діти з сімей різної світоглядної орієнтації або ж різних релігійних уподобань, не допускати до викладання релігієзнавчих

дисциплін служителів культу або проповідників якоїсь конкретної конфесії, не запрошувати їх для здійснення якихось обрядових дійств у цих навчальних закладах.

9. В організації навчального процесу з релігієзнавства виходити з принципів світоглядного плюрлізму, позаконфесійності, історизму, об'єктивності, світськості.

10. Не допускати перетворення шкільних і вузівських приміщень через фінансові міркування в осередки пропаганди і розвитку нетрадиційних релігій в Україні, що вже має місце.

Президент УАР

Віце-президент - керівник відділу
освіти і просвіти УАР

проф. *А.Колодний*

проф. *М.Закович*

**В ОСЕРЕДКАХ І ГРУПАХ
УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ РЕЛІГІЄЗНАВЦІВ**

Тернопільський осередок УАР

Тернопільську обласну організацію УАР створено в квітні 1993 р. Обласний осередок очолює кандидат філософських наук, доцент Арсен Гудима. За цей час організацією вже проведено міжнародну конференцію “Почаївський монастир в контексті історії та духовності українського народу”, республіканську - “Релігія і церква в національному відродженні України” і регіональну - “Хресна дорога митрополита В.Липківського”. Матеріали названих конференцій опубліковані. Планом організації передбачено проведення конференцій присвячених митрополитові Андрею Шептицькому, патріархові Йосифу Сліпому, окремим проблемам історії релігії і церкви в Україні, проблемам національно-патріотичного та релігійного виховання молоді. В листопаді осередок планує провести конференцію “Берестя (1596 р.) в історичній долі українства”.

Згідно рішення квітневої (1995 р.) міжнародної конференції при осередку утворено “Комітет українізації Почаївської Лаври”,